

Kommunedelplan for kultur 2026-2038

Flekkefjord kommune

FORORD

Kultur er grunnmuren i et levende samfunn. Det er det som skjer mellom husene, i konsertsalene, på idrettsarenaene og i de små, hverdagsnære møtene som definerer hvem vi er som flekkefjæringer.

Kulturplanen 2026–2037 markerer et veiskille for Flekkefjord kommune. For første gang på over to tiår har vi nå et helhetlig, strategisk styringsdokument som staker ut kursen for kulturfeltet. Dette arbeidet er ikke bare et resultat av et lokalt ønske om å løfte kulturen, men svarer også på nye, nasjonale forventninger.

Fra 1. juli 2025 ble Kulturloven skjerpet. Det er nå et lovpålagt krav at alle kommuner skal ha en oppdatert plan for sin kulturvirksomhet. Dette lovkravet anerkjenner det vi i Flekkefjord lenge har visst: At et profesjonelt og tilgjengelig kulturtilbud er avgjørende for folkehelse, inkludering og lokal attraktivitet.

Vår visjon er dristig: **Flekkefjord skal være kulturhovedstaden mellom Stavanger og Kristiansand.** For å nå dette målet må vi tørre å satse. Vi skal ikke bare ha fantastiske bygg som kultursenteret Spira, men vi må også sikre at vi har de rette folka – teknikerne, koordinatorene og fagpersonene – som gjør det mulig for frivilligheten og profesjonelle å skape magi. Planen peker på behovet for profesjonalitet i alle ledd, fra den tekniske gjennomføringen på scenen til lavterskel-aktiviteten i bygdene våre.

Denne planen er blitt til gjennom en omfattende medvirkningsprosess. Jeg vil takke alle som har bidratt med innspill – fra engasjerte ungdommer og profesjonelle kunstnere til det uvurderlige frivillighetslivet som er selve hjertet i kommunen vår.

Sammen skal vi bruke denne planen som et verktøy for å skape en kommune preget av skaperglede, stolthet og fellesskap de neste tolv årene.

God lesing – og god kulturbyggerlyst!

Thorstein Holgersen

Enhetsleder - kultur

Innhold

- FORORD
- **Kapittel 1: Kulturens kraft i Flekkefjord s.4**
  - 1.1 Kultur i lokal kontekst: Flekkefjords identitet s.4
  - 1.2 Bakgrunn for planarbeidet s.4
  - 1.3 Utviklingen av kulturområdet siden 1999 s.5
  - 1.4 Forankring av Kulturplanen s.5
    - 1.4.1 Nasjonale og overordnede føringer
    - 1.4.2 Regional forankring
    - 1.4.3 Lokal forankring og målsetting
  - 1.5 Medvirkning og involvering s.7
- **Kapittel 2: Nåsituasjon og utfordringer s.9**
  - 2.1 Oversikt over kommunens ansvar i dag s.9
    - 2.1.1 Kommunen som aktør
    - 2.1.2 Kommunen som tilrettelegger
    - 2.1.3 Kommunen som samarbeidspartner
    - 2.1.4 Kommunen som miljøbygger
    - 2.1.5 Oppsummering av NÅ-situasjonen
  - 2.2 Analyse av datainnsamling, ressurser og Kulturindeks s.11
    - 2.2.2 Overordnet Rangering (2024)
    - 2.2.3 Flekkefjords Trend over Tid (2022–2024)
    - 2.2.4 Detaljert Trendanalyse: Kategori for Kategori
  - 2.3 Kvalitativt Grunnlag: Funn fra Medvirkningsprosessen s.14
    - 2.3.1 Funn fra Profesjonelle Kunstnere og Kulturaktører
    - 2.3.2 Funn fra Lag og Foreninger
    - 2.3.3 Funn fra Innbyggerundersøkelsen
    - 2.3.4 Intervjuer om Bolyst, Retur og Samspill
    - 2.3.5 Kvalitative Funn fra Medvirkning og Dialog
  - 2.4 Strategisk Konklusjon s.16
- **Kapittel 3: Fremtidige behov i et 12-års perspektiv s.17**
  - 3.1 Behov for økonomisk forutsigbarhet og stabilitet s.17
  - 3.2 Kultur for alle – Livsløpsperspektivet s.17
  - 3.3 Samhandling og tverrsektorielle behov (Rollen som SAMARBEIDSPARTNER) s.17
  - 3.4 Visjonært behov: Identitet og stedsutvikling (Rollen som MILJØBYGGER) s.18
- **Kapittel 4: Strategiske satsingsområder og mål s.19**
  - 4.1 Kommunen som AKTØR: Kvalitet, tilgjengelighet og utvikling s.19
  - 4.2 Kommunen som TILRETTELEGGJER: Vekstvilkår for frivillighet og kulturliv s.19
  - 4.3 Kommunen som SAMARBEIDSPARTNER: Kultur som samfunnsbygger s.20
  - 4.4 Kommunen som MILJØBYGGER: Identitet, stolthet og stedsutvikling s.20

Kulturplan 2026–2038

Kapittel 1: Kulturens kraft i Flekkefjord

Kultur er mer enn et kommunalt tjenesteområde; det er en drivkraft for trivsel, folkehelse, samfunnsutvikling og identitet. I Flekkefjord kommune, som har en visjon om å være en «innovasjonskommune med vilje til vekst», er kunst og kultur et av de viktigste virkemidlene for å nå de overordnede målene. Denne kulturplanen er kommunens strategiske styringsdokument for kunst- og kulturfeltet i et 12-årsperspektiv, og den skal sikre gode rammevilkår for et mangfoldig og levende kulturliv for alle innbyggere.

1.1 Kultur i lokal kontekst: Flekkefjords identitet

Flekkefjord er en by med rik historie og en unik geografisk beliggenhet i Lister-regionen, i skjæringspunktet mellom Sørlandet og Rogaland. Byens historie som sjøfarts- og industriby har skapt en robust kultur bygget på **redelighet, engasjement og nyskaping** – verdier som fortsatt preger innbyggerne og organisasjonslivet.

Kommunens særpreg er tett knyttet til:

- **Den historiske trehusbebyggelsen** i sentrum og bydelen Hollenderbyen, som vitner om Flekkefjords storhetstid og utveksling med Europa.
- **Den sterke frivillighetskulturen** i det lokale kulturlivet og fritidstilbudet.
- **Geografisk beliggenhet** som knutepunkt mellom to landsdelstilhørigheter, som gir et unikt kulturelt nedslagsfelt og muligheter for interkommunalt og regionalt samarbeid.

Disse særtrekkene danner et solid fundament for kommunens ambisjon:

Visjon: Flekkefjord er kulturhovedstaden mellom Stavanger og Kristiansand!

En ny, helhetlig kulturplan er nødvendig for å konkretisere denne visjonen og sikre at kulturlivet aktivt bidrar til kommunens mål om å øke bostedsattraktiviteten og utvikle sin rolle som regionsenter.

1.2 Bakgrunn for planarbeidet

Behovet for en ny kommunedelplan for kultur springer ut av både politiske vedtak og en erkjennelse av at kulturområdet har gjennomgått en omfattende utvikling siden årtusensskiftet.

Historisk og politisk grunnlag

Flekkefjords siste kulturplan, med mottoet «Åpen by – en kultur til glede for alle», ble vedtatt i 1999 og er ikke revidert siden. Dette betyr at strategier og rammer har vært utdaterte i over to tiår, på tross av store endringer i både kommuneorganisasjonen og samfunnet for øvrig.

Gjennom kommunens vedtatte Planstrategi fra 2020 ble det tydelig slått fast at kulturområdet måtte løftes og rulleres i planperioden 2020–2024. Planstrategien fremhever at:

«Kulturtilbud har direkte innflytelse på bl.a. folkehelse, inkludering, identitetsbygging og bostedsattraktivitet.»

Dette strategiske perspektivet, som ser kultur i sammenheng med folkehelse, inkludering og byutvikling, er det politiske bakteppet for igangsettingen av denne kommunedelplanen. Med ikrafttredelsen av de nye bestemmelsene i Kulturloven 1. juli 2025, som pålegger kommunene skriftlig oversikt over kulturfeltet og fastsettelse av overordnede mål, er utarbeidelsen av denne planen ikke bare strategisk ønskelig, men nå også lovpålagt.

1.3 Utviklingen av kulturområdet siden 1999

Siden den forrige planen ble vedtatt, har Flekkefjord kommune foretatt betydelige investeringer og omorganiseringer:

- **Nytt kultursenter:** Etableringen av et moderne kultursenter har samlet de fleste kommunale kulturavdelingene og skapt en sentral arena for mangfoldige arrangementer og kulturopplevelser.
- **Digitalisering:** Kulturtilbudene har blitt digitalisert, noe som gir nye distribusjons- og formidlingsmuligheter.
- **Bredere ansvarsfelt:** Kulturenheten har fått et bredt og komplekst ansvarsfelt, og kommunen står overfor nye utfordringer knyttet til økte forventninger om kultur som aktiv samfunnsaktør.

Den nye kulturplanen skal være et arbeidsredskap for politisk styring, sette felles mål for et framoverlent kulturarbeid for perioden 2026–2037, og danne grunnlag for kulturenhetens årlige handlingsprogram og budsjett. Planen skal bidra til å skape forutsigbare utviklingsvilkår for kulturlivet, og avgrenses til kunst og kulturfeltet (uten å inkludere idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet, som har egen kommunedelplan).

1.4 Forankring av Kulturplanen

For at kulturplanen skal ha legitimitet og effekt, må den forankres solid i overordnede nasjonale, regionale og lokale retningslinjer.

1.4.1 Nasjonale og overordnede føringer

Kulturplanen bygger på fire hovedpilarer fra nasjonal politikk og lovverk:

1. **FNs Bærekraftsmål:** Selv om kultur ikke er et eget bærekraftsmål, er den anerkjent som en avgjørende driver og forutsetning for å nå målene. Kulturens kjernefunksjon i denne sammenhengen er å skape den mentale transformasjonen som trengs for at folk skal ønske å endre atferd og støtte bærekraftige løsninger. Kulturplanen for Flekkefjord skal aktivt støtte opp under bærekraftsmålene, spesielt innenfor følgende områder:
  - **Sosial Bærekraft:**
    - **Mål 3: God helse og livskvalitet:** Kulturaktiviteter (deltakelse og opplevelse) bidrar direkte til å bedre den mentale og fysiske helsen og skape livskvalitet og mestring.

- **Mål 4: God utdanning:** Knyttes til Kulturskolen, Den kulturelle skolesekken (DKS), bibliotek, livslang læring, formidling av kulturarv, samt utvikling av kreativitet og kritisk tenkning.
  - **Mål 10: Mindre ulikhet:** Sikre at alle, uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn, har tilgang til kultur- og fritidstilbud (inkludering).
  - **Mål 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner:** Kultur som arena for ytringsfrihet, dialog, medvirkning og demokratibyggning.
  - **Økonomisk og Miljømessig Bærekraft:**
    - **Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst:** Utvikling av den kreative næringen (kunstnere, kulturarbeidere, festivaler osv.), som bidrar til lokal verdiskaping og arbeidsplasser.
    - **Mål 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn:** Bevaring og bærekraftig bruk av kulturarv (bygninger, kulturmiljøer) og å legge til rette for attraktive og inkluderende møteplasser og kulturarenaer i byer og lokalsamfunn.
    - **Mål 17: Samarbeid for å nå målene:** Kulturen er avhengig av samarbeid mellom kommunen, frivilligheten, næringslivet og andre sektorer (som helse og skole) for å lykkes.
2. **Kulturloven (2007, revidert § 4):** Kulturloven er en verdilov som slår fast offentlige myndigheters ansvar for å fremme et bredt spekter av kulturvirksomhet. Loven ble styrket med endringer som trådte i kraft 1. juli 2025, og inneholder nå en eksplisitt bestemmelse om kommunal planlegging på kulturfeltet. Den reviderte loven pålegger Flekkefjord kommune å:
- Utarbeide en skriftlig oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet.
  - Bruke denne oversikten som planleggingsgrunnlag etter plan- og bygningsloven.
  - Fastsette overordnede mål og strategier for kulturfeltet i sitt planverk (f.eks. kommuneplanens samfunnsdel). Hensikten er å sikre at kulturfeltets plass og betydning tydeliggjøres og ivaretas i den overordnede kommunale planleggingen. Gjennom denne planen forplikter kommunen seg til å oppfylle dette lovkravet og operasjonalisere Kulturloven i en lokal Flekkefjord-kontekst.
3. **Stortingsmeldinger og utredninger:**
- **St.meld. nr. 8 (2018-19) «Kulturens kraft»:** Understreker at kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft, og en forutsetning for ytringsfrihet og et velfungerende demokrati. Planen skal bidra til å styrke den lokale kulturelle grunnmuren i Flekkefjord.
  - **St.meld. nr. 10 (2018-19) «Frivilligheita»:** Vektlegger den frivillige sektorens styrke, uavhengighet og betydning for bred deltakelse i kulturlivet, noe som er særlig relevant i Flekkefjord.
  - **St.meld. nr. 18 (2020–2021) «Opplive, skape, dele: kunst og kultur for, med og av barn og unge»:** Gir viktige føringer for det kommunale arbeidet med barn og unges kunst- og kulturfelt, og er sentral for planens mål om deltakelse og inkludering.
  - **NOU 2025:7 Musikklandet: Flerstemt musikkpolitikk for fremtiden:** Den første helhetlige gjennomgangen av musikklivet i Norge. Utredningen gir viktig innsikt knyttet til hele musikkfeltet, fra kulturskolen og frivillighet til profesjonelt kunstnerisk virke, og er relevant for Flekkefjords arbeid med å utvikle et bredt og mangfoldig musikkliv.

- **NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014 (Enger-utvalget):** Denne utredningen er et sentralt bakgrunnsdokument som pekte på viktigheten av å styrke den kulturelle grunnmuren i kommunene (spesielt folkebibliotek og kulturskole).
- 4. **Sektorlover og rammeverk:** Planen vil påvirke Flekkefjords tolkning av Lov om folkebibliotek, Kulturskoleloven, samt følge rammer fra strategier som *Skapende læring* og Rammeplan for kulturskolen «*mangfold og fordypning*».

1.4.2 Regional forankring

Kulturplanen er forankret i de regionale utviklingsmålene for Agder og Lister:

- **Regionplan Agder 2030:** Kultur er utpekt som ett av fem satsingsområder, anerkjent for sitt bidrag til levekår, kreativitet, folkehelse og sosial integrering. Kulturplanen skal bidra til at Flekkefjord styrker sin rolle i regionen for å gjøre Agder til en nasjonal kulturregion.
- **Regionplan Lister 2030:** Her er målet at kultur-, kunst- og fritidstilbudet skal styrkes gjennom interkommunalt samarbeid og samskaping. Flekkefjord ønsker å være en aktiv partner i dette regionale arbeidet.

1.4.3 Lokal forankring og målsetting

Lokalt er kulturplanen et konkretiseringsverktøy for kommunens egne overordnede strategier:

- **Kommuneplanens samfunnsdel 2014–2025:** Denne planen konstaterer at kultur er en viktig samfunnsutvikler bygget på rike kulturtradisjoner, og fastsetter målsettingen om at Flekkefjord skal være kulturhovedstaden mellom Kristiansand og Stavanger.
- **Planstrategi 2020–...:** Denne fremhever kultur som et viktig element for å nå mål knyttet til folkehelse, inkludering, bosetting og identitetsbygging.
- **Kulturminneplan 2022:** Kulturminneplanen danner et viktig grunnlag for den nye kulturplanen, spesielt innenfor temaer som formidling, kulturopplevelser og verdiskaping.

1.5 Medvirkning og involvering

Planarbeidet er forankret i Plan- og bygningsloven § 4-1 om utarbeidelse av planprogram og tidlig medvirkning. En bred og åpen medvirkningsprosess har vært sentral for å sikre legitimitet og eierskap til den nye planen. Dette utkastet bygger på det omfattende arbeidet som er gjort.

Organiseringen av planarbeidet sikrer tverrfaglig og bred representasjon:

- Formannskapet er politisk styringsorgan.

Prosjektgruppen består av administrative representanter fra Kultur, Oppvekst, og Plan, Utvikling og Næring, samt medlem fra Utvalg for Helse, Kultur og Oppvekst, og representanter fra det frivillige og profesjonelle kulturlivet.

Innbyggerne og organisasjonene ble involvert gjennom flere kanaler:

- **Offentlig høring** av planprogrammet ble gjennomført, og innspillene er vurdert i det videre arbeidet.
- **Innspillmøter** med etablert kulturliv, frivillige lag og foreninger, kunstnere og enkeltpersoner ble avholdt for å sikre bredde i kunnskapsgrunlaget.
- **Spørreskjema** ble sendt ut spesielt rettet mot barn og ungdom gjennom skolene, for å sikre at planen er relevant for oppvekst.
- **Informasjon og dialog** ble opprettet via kommunens hjemmeside og sosiale medier.
- **Intervjuer:** Med enkeltpersoner som kan bidra med informasjon om hvordan kultur har vært grunnlag for valg av bosted.

Hele denne medvirkningsprosessen bidro til at kulturplanen har blitt et politisk forankret, levende dokument som gjenspeiler behovene, ressursene og ambisjonene til hele Flekkefjord-samfunnet.

Kapittel 2: Nåsituasjon og utfordringer

Denne delen av kulturplanen er en beskrivelse av det nåværende kulturlivet i Flekkefjord kommune. Den presenterer et øyeblikksbilde av kulturtilbudet og den rollen kommunen innehar per i dag. Beskrivelsen tar utgangspunkt i de fire sentrale rollene kommunen har i kulturfeltet: Som aktør, tilrettelegger, samarbeidspartner og miljøbygger.

2.1 Oversikt over kommunens ansvar i dag

Kommunen har et ansvar for å tilby, understøtte og utvikle et bredt og variert kulturliv. Ansvaret er både lovpålagt og selvpålagt. De lovpålagte kulturtjenestene er kulturskole og bibliotek. Beskrivelsen nedenfor gir en oversikt over kommunens eksisterende kulturtjenester og roller:

2.1.1 Kommunen som aktør

Som aktør drifter Flekkefjord kommune sentrale kulturinstitusjoner og tilbud som utgjør grunnpilarene i det offentlige kulturlivet.

- **Flekkefjord kulturskole:** Tilbyr undervisning i musikk, dans, teater og visuelle kunsthøgskole. Skolens formål er å utvikle og fremme kreativitet, og den gir et tilbud til barn og unge i hele kommunen.
- **Flekkefjord Bibliotek:** Er kommunens primære arena for formidling av litteratur, informasjon og offentlig debatt. Gjennom ulike arrangementer fungerer også biblioteket som en lavterskel møteplass. I tillegg jobbes det aktivt med formidlingstiltak inn mot skoler og barnehager for å styrke leselyst og språkutvikling.
- **Flekkefjord Kino:** Drives av kommunen med et fokus på kvalitet og bredde i filmtilbudet. Kinoen legger vekt på å ha et variert program for å dekke ulike målgruppers behov og interesser.
- **Flekkefjord kultursenter Spira:** Dette er et sentralt knutepunkt for kultur i regionen, der kommunen er eier/driftsaktør. Spira huser scene for profesjonelle og amatørproduksjoner. Bibliotek, kino, kulturskole og fritidsklubb.
- **Ungdomstilbud:** Kafe Johan og Spira fritidsklubb er et fritidstilbud for ungdommer. Tilbudet er primært åpent etter skoletid og gir et tilbud til ungdommer fredags kveld. Det blir også holdt ulike type events og temakvelder.
- **Kunst:** Kommunen arvet boet til kunstneren Lars Kristian Tatjana Gulbrandsen. Dette har resultert i Galleri Gulbrandsen som viser hans kunst og virke. Også en god del av hans kunst blir vist på Flekkefjord kultursenter Spira.

2.1.2 Kommunen som tilrettelegger

Flekkefjord kommune anerkjenner at den frivillige sektoren er selve motoren i kulturlivet. Med over 200 lag og foreninger er frivilligheten stor og mangfoldig. Kommunens rolle som tilrettelegger er avgjørende for at det frivillige kulturlivet kan blomstre.

- **Økonomisk støtte:** Det eksisterer ulike former for økonomisk støtte, inkludert driftstilskudd og prosjektstøtte, for å stimulere til aktivitet innenfor musikk, teater, kunst og kulturarv.
- **Lokaler og anlegg:** Kommunen stiller kommunale lokaler til disposisjon, ofte til subsidierte leiepriser eller gratis, for å sikre øvings- og møteplasser. Dette er viktig for det frivillig drevne kulturlivet, eksempelvis for kor, kunstforening og korps.
- **Rådgivning:** Kulturadministrasjonen bidrar med veiledning til lag og foreninger, blant annet i søknadsprosesser for å sikre at aktørene når ut med sine prosjekter.
- **Frivillighet:** Flekkefjord Frivillighetssentral er en viktig møteplass som fremmer frivillig innsats og skaper aktivitet i kommunen. Sentralen fungerer som et bindeledd mellom enkeltpersoner, lag, foreninger og de som trenger en hjelpende hånd. Gjennom sitt arbeid bidrar de til økt livskvalitet for innbyggerne og styrker lokalsamfunnet.

2.1.3 Kommunen som samarbeidspartner

Kulturfeltet preges av samarbeid på tvers av nivåer, sektorer og kommunegrenser for å sikre et rikt og robust kulturtilbud.

- **Samarbeid i kulturinstitusjonene:** Flekkefjord kommune bidrar med et fast årlig tilskudd til regionens museum. Dette sikrer lokal tilstedeværelse og formidling av Flekkefjords kulturarv.
- **Kulturskolen** deltar også i samarbeid med andre kommuner og regioner, blant annet knyttet til utveksling av lærerkrefter og elevsamarbeid.
- **Frivillighetens betydning:** De frivillige organisasjonene – lag og foreninger - er kanskje de aller viktigste samarbeidspartnerne for å sikre mangfoldet av kulturaktiviteter i Flekkefjord i dag. Den sterke organisasjonsgraden i Flekkefjord vitner om et høyt engasjement og en sterk dugnadsånd.
- **Næringslivssamarbeid:** Banker og øvrig næringsliv er sentrale aktører i lokalt næringsliv som har vist seg å være en viktig samarbeidspartner gjennom sponing av ulike kulturaktiviteter.
- **Dialog og utvikling:** Det legges vekt på å ha god dialog med alle kulturaktører for å sikre gjensidig informasjon og samordning av tiltak.

2.1.4 Kommunen som miljøbygger

Kulturen er en essensiell del av samfunnsutviklingen. Kommunens rolle som miljøbygger handler om å integrere kulturperspektivet i all planlegging for å utvikle attraktive lokalsamfunn og skape sosiale møteplasser.

- **Estetikk og identitet:** Kommunen har fokus på å ivareta estetiske verdier i byggeprosjekter for å forsterke byens egenart. Dette inkluderer arbeid med kunst i offentlige rom og fokus på byutvikling som gir rom for uttrykk, som eksempelvis grafikk-kunst i bybildet.

- **Forvaltere av offentlige rom.** Legge til rette for parkanlegg, eiendom, som leies og lånes ut til frivillige/næring. Arealplanlegging – legges det en promenade så er det en del av Flekkefjords kulturplanlegging.
- **Kulturarv og stedsidentitet:** Bevaringen av den historiske trehusbebyggelsen i Hollenderbyen er en sentral del av stedsutviklingen. Kommunen legger til rette for bevaring gjennom reguleringsplaner og veiledning, noe som er viktig for både lokal identitet og kulturturisme.
- **Sosialt miljø og møteplasser:** Kulturinstitusjonene bidrar aktivt til å skape sosialt miljø og møtet mellom mennesker. Dette skjer gjennom eksempelvis bibliotekets arrangementer for særinteresser, kinoens visning av smalere filmer på Mandagsfilm, eller gjennom møteplasser som Kreativ Møteplass, Galleri Gulbrandsen, tiltak i regi av Frivillighetssentral og Aktiv Ung. Betydningen av disse uformelle møteplassene er betydelig for lokalsamfunnet.
- **Attraktivitet og merkevare:** Kulturen er en viktig brikke for å tiltrekke seg og beholde innbyggere. Med mål om at Flekkefjord skal være "kulturhovedstaden mellom Kristiansand og Stavanger" (ref. Planprogrammet), er kulturtilbudet et sentralt element i kommunens arbeid med bolyst og den generelle merkevaren til Flekkefjord.

2.1.5 Oppsummering av NÅ-situasjonen.

Gjennom denne beskrivelsen av nåsituasjonen ser vi konturene av noen sentrale spenninger og utfordringer som må behandles i den videre analysen:

- **Ressursfordeling:** Balansen mellom å en utvikling av de lovpålagte kulturinstitusjonene og samtidig styrke det brede, frivillige kulturlivet.
- **Tilgjengelighet:** Utfordringen med å sikre et likeverdig og lett tilgjengelig kulturtilbud i alle bygdeområder og ikke kun i bykjernen. Men også i forhold til det å gi et kulturtilbud til alle aldersgrupper «vugge til grav-prinsippet» og at alle er sikret en kulturdeltagelse uansett funksjonsnedsettelse.
- **Utviklingspotensial:** Behovet for å styrke det strategiske samarbeidet med næringslivet for å sikre mer robuste og nyskapende kulturtiltak.

2.2 Analyse av datainnsamling, ressurser og Kulturindeks

Denne delen av kulturplanen utgjør det **faglige og faktabaserte grunnlaget** for de strategiske valgene som gjøres i Kapittel 3 og 4. Analysen er bygget på to hovedkomponenter:

1. **Kvantitative data:** Målinger fra Norsk Kulturindeks (2022–2024), som plasserer Flekkefjord i en nasjonal og regional kontekst.
2. **Kvalitative data:** Funn fra kommunens medvirkningsprosess, inkludert innspillmøter, intervjuer, og spørreundersøkelser rettet mot innbyggere, organisasjoner, kunstnere og barn/unge.

Norsk Kulturindeks: Flekkefjord i Regionalt Perspektiv

For å sette Flekkefjords prestasjoner i en regional kontekst, sammenlignes kommunens rangering med nabokommunene i Lister/Rogaland og de to store byene som definerer regionen.

2.2.2 Overordnet Rangering (2024)

Sammenligningen viser at Flekkefjord er en klar kulturell regionleder i Lister-regionen, men har et betydelig gap opp til de større byene.

Kommune	Rangering 2024	Poengsum 2024	Regional Rolle
Stavanger	9. plass	293	Stavanger kommune - Rogaland
Kristiansand	50. plass	209	Kristiansand kommune – Agder
Flekkefjord	79. plass	188	
Sokndal	115. plass	168	Kommune - Rogaland
Kvinesdal	120. plass	165	Kommune – Agder
Lyngdal	124. plass	162	Kommune - Agder
Farsund	143. plass	150	Kommune - Agder
Sirdal	201. plass	129	Kommune - Agder
Lund	261. plass	107	Kommune - Rogaland

Strategisk Funns: Flekkefjord er den best rangerte kommunen i umiddelbar nærhet (unntatt de store byene). Dette bekrefter at kommunen har et unikt regionalt potensial og er godt posisjonert til å ta rollen som kulturhovedstad mellom byene. Gapet opp til Kristiansand (50. plass) definerer et klart, ambisiøst mål for den neste planperioden.

2.2.3 Flekkefjords Trend over Tid (2022–2024)

Kommunen har de siste årene vist en sterk positiv trend med en forbedring på 20 plasser (fra 99. til 79. plass), men trenden skjuler også betydelig volatilitet i de enkelte kategoriene.

År	Rangering (av ca. 357)	Poengsum
2024	79. plass	188
2023	88. plass	185
2022	99. plass	166

2.2.4 Detaljert Trendanalyse: Kategori for Kategori

Kategori	Rangering 2024	Rangering 2023	Rangering 2022	Kommentar: Trend & Strategisk Konsekvens
Kino	32	33	33	KLAR STYRKE (Topp 10%): Stabil, effektiv drift av det kommunale tilbudet i Spira.

Kategori	Rangering 2024	Rangering 2023	Rangering 2022	Kommentar: Trend & Strategisk Konsekvens
Museum	96	122	141	KLAR STYRKE, POSITIV TREND: Viser en bevisst satsing på kulturarvforvaltning og dokumentasjon.
Frivillighet	123	148	148	SOLID STYRKE, POSITIV TREND: Kommunens viktigste ressurs. Stor forbedring i 2024 indikerer økt aktivitet og organisasjonsgrad.
Bibliotek	108	149	195	KLAR FORBEDRING: Viser at Biblioteket har styrket sitt samfunnsmandat og sin rolle som lavterskelarena.
Kulturarbeidere	128	145	108	SVAKHET, VOLATILITET: Svingninger, men indikerer manglende stabile, kreative arbeidsplasser . Må opp i topp 100.
Sentrale tildelinger	102	104	144	STABILISERING: Stor bedring fra 2022. Viser at kommunen har styrket evnen til å hente eksterne midler. Målet er å etablere seg i topp 100.
Kulturarrangement	79	139	105	VOLATILITET: Stor svingning. Viser at rangeringen er svært avhengig av enkeltarrangementer. Krever robust planlegging for arrangementer (Kap. 4).
Scenekunst	89	55	127	VOLATILITET: Stor volatilitet. Men likevel svært godt resultat i forhold til andre kommuner.
Kunstnere	175	124	168	SVAKHET, NEGATIV TREND: Betydelig fall i 2024. Viser at det er vanskelig å etablere og beholde profesjonelle utøvere. Hovedutfordring knyttet til næringsutvikling.
Kultur for barn	253	185	213	KLAR HOVEDUTFORDRING: Lavest rangering. Nedgang i 2024 etter bedring. Viser at helhetlige tilbudet til barn og

Kategori	Rangering 2024	Rangering 2023	Rangering 2022	Kommentar: Trend & Strategisk Konsekvens
				unge må prioriteres (jf. Meld. St. 18).

2.3. Kvalitativt Grunnlag: Funn fra Medvirkningsprosessen

Gjennom intervjuer, spørreundersøkelser og dialogmøter med alle sentrale aktører, er det identifisert fire hovedområder for utvikling som danner grunnlaget for de prioriterte tiltakene i kapittel 4.

2.3.1 Funn fra Profesjonelle Kunstnere og Kulturaktører

Dialog med Flekkefjords profesjonelle miljø avdekket et behov for å styrke rammevilkårene:

- **Kulturøkonomi og Innkjøp:** Det er et uttalt behov for at kommunen **prioriterer kjøp av kunst** fra lokale aktører, og innfører retningslinjer som sikrer at lokale kunstnere benyttes i utsmykkingsprosjekter.
- **Arbeidsforhold og Infrastruktur:** Ønske om et fysisk sted for kunstnere (atelierfelleskap, verksteder) og å utvikle kunstnerresidens (gjesteopphold) for å tiltrekke seg og beholde kunstnere.
- **Byråkrati og Støtteordninger:** Søknadsprosesser for støtte oppleves som for kompliserte og byråkratiske.
- **Synlighet og Identitet:** Behov for å innpasse kunst i bybildet for å øke bevisstheten og stedsstoltheten.

2.3.2 Funn fra Lag og Foreninger

Dialogmøter med de etablerte lagene og foreningene (ref. 12. juni 2023) avdekket friksjoner i samspillet med kommunen og mellom de frivillige:

- **Friksjon om Spira:** Flere foreninger opplever kostnaden ved å leie Spira som for høy, noe som hindrer bruk av kommunens storstue. Dette skaper et behov for en kostnadsgaranti eller risikoavlastning.
- **Manglende Samarbeidsplattform:** Det er et problem med at arrangementer kolliderer i tid, og det etterlyses en felles digital kulturplattform/aktivitetskalender for å unngå kollisjoner og dele informasjon.
- **Ressurser og Fasiliteter:** Behov for støtte til instrumenter og lydanlegg. Opplevelsen av at lokaler er for små for gruppeøvelser (spesielt korps).
- **Uorganisert Kultur:** Behov for å sikre kulturtilbud (f.eks. kor) som ikke er religiøst forankret, slik at alle barn og unge får et relevant tilbud.

2.3.3 Funn fra Innbyggerundersøkelsen

En bred undersøkelse (N=265) gir innsikt i brukermønstre og ambisiøse fremtidsønsker (12-årspektivet):

- **Smal Bruk, Høy Tilfredshet:** Mens over 69% er fornøyde, er bruken av kulturtilbud konsentrert (Kino, Spira, Bibliotek). Tilbud som Verksteder og Flerkulturelt er underrepresentert.
- **Sosialt Gap:** 14% av respondentene oppgir at de ikke har noen møteplass som dekker deres sosiale behov.
- **Desentralisering og Likhet:** Fremtidsdrømmen er et bredt kulturtilbud på flere adresser i hele kommunen ("Satse på bygdene"), og at kulturtilbud til barn må være i barnas nærmiljø.
- **Kulturskole og Fagbredde:** Tydelig etterspørsel etter nye fag (sang, dans, korpsopplæring) og et krav om at alle barn bør få gå på det de ønsker (eliminering av ventelister).
- **Unge Voksne:** Etterlyser "større arrangementer med store artister" og "like gode tilbud som i storbyer" for å redusere reiser til større kulturopplevelser.

2.3.4 Intervjuer om Bolyst, Retur og Samspill

Dybdeintervjuer med tilflyttere og unge voksne som har returnert, understreker kulturens strategiske betydning:

- **Kultur som Returfaktor:** Den unike lokale kulturidentiteten (Hollenderbyen, frivillighetskulturen) er en viktig årsak til at unge voksne returnerer. Dette viser at investering i kultur også er investering i demografi og rekruttering.
- **Tverrsektorielt Ansvar:** Det er et klart behov for å løfte kulturperspektivet inn i alle kommunale utviklingsprosesser (Arealplan, Helseplan) for å sikre at kultur ikke behandles som en isolert sektor, men som en samfunnsmotor.
- **Livsløp:** Det er en sterk forventning om at kommunen skal levere på prinsippet om "Kultur fra Vugge til Grav", med et spesielt fokus på lavterskeltilbud for eldre og barn i nærmiljøet.

2.3.5 Kvalitative Funn fra Medvirkning og Dialog

I tillegg til tallene fra Kulturindeksen, har medvirkningsprosessen gitt dypere innsikt i de lokale behovene:

- **Geografisk Skjevfordeling:** Innspill bekrefter at kulturtilbudet er sterkt konsentrert i bykjernen, og at det er mangel på lett tilgjengelige kulturtilbud og møteplasser i de ytre bygdeområdene. Dette underbygger det lave tallet for Kultur for barn (Rang 253).
- **Gap i Ungdomskultur:** Det er etterspørsel etter mer uformelle, lavterskel kunst- og kulturtilbud for ungdom (13–18 år) som ikke er idretts- eller organisasjonsbasert, samt bedre arenaer for egenorganisert aktivitet.
- **Behov for Kompetanse:** Det frivillige kulturlivet etterspør støtte og veiledning utover rene driftstilskudd, spesielt innenfor prosjektledelse, økonomistyring og søknadsskriving. Dette vil bidra til å heve kvaliteten på arrangementene og bedre rangeringen i volatile kategorier.

2.4 Strategisk Konklusjon

Analysen bekrefter at Flekkefjord må i tillegg til å forvalte et stabilt breddetilbud til å **investere målrettet i vekst og kvalitet** for å nå visjonen om kulturhovedstad og hente inn gapet til Kristiansand:

1. **Høyeste Prioritet: Kultur for barn** (Rang 253) – Sikre et helhetlig oppvekstløp og øke Kulturskoledekningen.
2. **Økonomi og Næring: Kunstnere/Kulturarbeidere** (Rang 175/128) – Styrke kulturnæringen og skape attraktive, profesjonelle arbeidsplasser.
3. **Kvalitet og Sikkerhet: Scenekunst** (Rang 89) og **Volatile Kategorier** – Øke kvaliteten i innkjøp og arrangementer for å stabilisere rangeringene.
4. **Ressurser:** Videreføre en økonomi som tilsier at vi kan beholde kvalitet og omfang på tilbudet vi allerede gir – men også kunne utvikle kvalitet og nye tilbud.

KAPITTEL 3: Fremtidige behov i et 12-års perspektiv

Dette kapitlet identifiserer de overordnede utviklingsbehovene og gapene som må adresseres for at Flekkefjord skal realisere visjonen om å bli kulturhovedstaden mellom Stavanger og Kristiansand. Behovene er basert på en erkjennelse av at kultur er selve limet i samfunnet – en drivkraft for bolyst, folkehelse og lokal identitet som må treffe alle innbyggere gjennom hele livet.

3.1 Behov for økonomisk forutsigbarhet og stabilitet

For at kulturlivet i Flekkefjord skal kunne planlegge for fremtiden, er stabilitet i de økonomiske rammevilkårene det aller viktigste behovet.

- **Forutsigbarhet for frivilligheten (Rollen som TILRETTELEGGER):** Lag, foreninger, kor og korps er fundamentet i byens kulturliv. Det er behov for støtteordninger og avtaler som gir disse aktørene trygghet til å satse på langsiktig utvikling og varig aktivitet, uten frykt for plutselige endringer i driftsstøtte eller leiekostnader.
- **Langsiktig forvaltning av våre kulturarenaer (Rollen som AKTØR):** Våre felles møteplasser, med kultursenteret Spira i spissen, krever en forutsigbar plan for vedlikehold og teknisk oppgradering. Behovet er å sikre at disse byggene og utstyret holdes oppdatert for å opprettholde sin regionale posisjon.
- **Kultur som strategisk investering:** Vi må flytte forståelsen av kulturøkonomi fra å være en «valgfri utgift» til en forebyggende investering i folkehelse og bolyst. En krone brukt på kultur er ofte en krone spart andre steder.

3.2 Kultur for alle – Livsløpsperspektivet

Ingen skal føle seg utelatt fra Flekkefjords kulturliv. Vi skal ha et tilbud som følger innbyggerne fra vugge til grav, slik at alle føler seg som en del av det kulturelle fellesskapet.

- **Oppvekst og alderdom:** Vi må sikre et innhold som gir mening i alle faser; fra småbarnssang og tilbud i skolen, til ungdomsklubber og en aktiv seniorpolitikk.
- **Sosial tilgjengelighet:** Behovet for kulturopplevelser er uavhengig av bosted og lommebok. Vi må sikre at tilbudene når ut til alle, slik at det kulturelle fellesskapet er reelt åpent for alle, uavhengig av bakgrunn.

3.3 Samhandling og tverrsektorielle behov (Rollen som SAMARBEIDSPARTNER)

Nøkkelen til fremtidens kulturliv ligger i samarbeid og smartere bruk av felles ressurser på tvers av sektorer.

- **Kultur og helse:** Det er et sterkt behov for å se kultur som en kilde til livskvalitet når helsen svikter. Dette inkluderer tilrettelagte tilbud som demenskor, musikkterapi og kunstneriske uttrykk som gir mestring og lyspunkter i hverdagen for pleietrengende.

- **Kultur og skole:** Vi må se lærerkrefter og lokaler i sammenheng. Ved i større grad å bruke felles ressurser og innlemme kulturskolens kompetanse tettere med grunnskolen og SFO, utnytter vi fagkunnskap og fasiliteter bedre gjennom hele dagen til det beste for barna.
- **Kultur som konkurransefortrinn for næringslivet:** Flekkefjord konkurrerer om de gode hodene og hendene. Når familier skal velge hvor de vil bo og arbeide, er det ofte de gode kulturtilbudene som er tungen på vektskålen. Et levende kulturliv er derfor et av våre viktigste verktøy for rekruttering og omdømmebygging.

3.4 Visjonært behov: Identitet og stedsutvikling (Rollen som MILJØBYGGER)

- **Kulturarv som en levende ressurs:** Vår rike kulturelle historie må ikke glemmes, men være en integrert del av vår byutvikling og identitet. Det er et behov for å videreformidle denne arven til nye generasjoner på en måte som skaper stolthet og tilhørighet til Flekkefjord.
- **Sosiale møteplasser og gode miljøer:** Som miljøbygger har kommunen et ansvar for å legge til rette for arenaer der folk treffes. Det er et behov for å skape og vedlikeholde gode miljøer – både i og mellom byggene våre – som inviterer til uformelle møter, fellesskap og trivsel i hverdagen.
- **Arenaer for uorganisert kultur:** Spesielt for ungdom ser vi et behov for arenaer som gir rom for kreativ utfoldelse på egne premisser, utenfor det organiserte foreningslivet.

KAPITTEL 4: Strategiske satsingsområder og mål

For at Flekkefjord skal nå sin visjon om å være «kulturhovedstaden mellom Stavanger og Kristiansand», kreves det en målrettet innsats der kommunen tar ulike roller. Dette kapitlet definerer de strategiske målene og de prioriterte satsingsområdene som skal styre utviklingen og ressursbruken i planperioden. Strategiene skal ligge til grunn for rullerende handlingsplaner.

4.1 Kommunen som AKTØR: Kvalitet, tilgjengelighet og utvikling

Overordnet mål: Flekkefjord kommune skal drifte og videreutvikle egne kulturtjenester som sikrer alle innbyggere tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, uavhengig av alder, bakgrunn eller bosted.

- **Strategisk satsing 1:** Videreutvikle kommunens kulturarenaer (bibliotek, kulturskole, kino og andre faste møteplasser) som åpne og inkluderende arenaer som fremmer mestring, danning og opplevelse.
- **Strategisk satsing 2:** Sikre at de kommunale kulturtjenestene er i forkant av den teknologiske og demografiske utviklingen, slik at tilbudet forblir relevant for fremtidens artister og innbyggere.
- **Strategisk satsing 3:** Arbeide systematisk for å fjerne økonomiske og sosiale barrierer for deltakelse, med særlig fokus på barn og unges oppvekstvilkår.

Prioriterte arbeidsområder i planperioden:

- **Funksjonelle og tidsmessige bygg:** Kommunen skal sikre at egne kulturbygg er tilrettelagt for moderne bruk. Dette innebærer spesielt fokus på gode akustiske forhold for kor, korps og musikkutøvelse, samt oppgradering av tekniske fasiliteter som muliggjør profesjonell formidling.
- **Styrking av Kulturskolen:** Utvide kapasiteten og bredden i tilbudet for å eliminere ventelister, samt sikre egnede lokaler for pedagogisk vekst.
- **Kultur i et livsløpsperspektiv:** Sikre et desentralisert grunnprogram («Kultur der folk bor») som når alle fra spedbarn til seniorer, uavhengig av bosted i kommunen.

4.2 Kommunen som TILRETTELEGGER: Vekstvilkår for frivillighet og kulturliv

Overordnet mål: Kommunen skal legge til rette for et levende, mangfoldig og selvstendig kulturliv ved å tilby forutsigbare rammevilkår, tilgjengelige arenaer og aktiv støtte til det lokale kunstfeltet.

- **Strategisk satsing 1:** Sikre det frivillige kulturlivet god tilgang til kommunale lokaler og infrastruktur gjennom forutsigbare ordninger som oppmuntrer til aktivitet og fellesskap.

- **Strategisk satsing 2:** Være en aktiv og smidig støttespiller i kulturlivets møte med kommunal forvaltning, og arbeide for å fjerne unødvendige barrierer for lokal nyskaping.
- **Strategisk satsing 3:** Anerkjenn og synliggjøre lokale kunstnere og kulturaktører som en viktig ressurs for kommunens identitet og attraktivitet.

Prioriterte arbeidsområder i planperioden:

- **Lavterskel tilgang til arenaer:** Kommunen skal ha et bevisst forhold til leiekostnader i kommunale bygg. Ved å bidra til å holde leiekostnadene nede for frivilligheten, skal man stimulere til økt bruk og sikre at byggene fungerer som naturlige samlingspunkt.
- **Areal for uorganisert aktivitet:** Tilrettelegge for uformelle møteplasser og øvingsrom, spesielt rettet mot barn og ungdom som har behov for arenaer utenfor den organiserte aktiviteten.
- **Digital modning:** Bidra til at eksisterende digitale plattformer og kulturkalendere tas aktivt i bruk, og være klar for å ta i bruk nye digitale verktøy og hjelpemidler når disse dukker opp for å styrke informasjonsflyt og koordinering.
- **Bruk av lokal kunst:** Ved kommunale utsmykningsoppdrag og kunstneriske prosjekter skal kommunen etterstrebe å bruke lokale kunstnere og lokal kompetanse der det er anledning til det.

4.3 Kommunen som SAMARBEIDSPARTNER: Kultur som samfunnsbygger

Overordnet mål: Kommunen skal bruke kultur som en strategisk ressurs i samspill med næringsliv, helse, oppvekst og regionale partnere for å møte fremtidens samfunnsutfordringer.

- **Strategisk satsing 1:** Integrere kultur som et aktivt verktøy i kommunens folkehelsearbeid og i oppvekstsektoren for å fremme livskvalitet.
- **Strategisk satsing 2:** Styrke samspillet mellom kultur, reiseliv og lokalt næringsliv for å utvikle Flekkefjord som en attraktiv bo-region.
- **Strategisk satsing 3:** Sikre at kultursektoren blir hørt og involvert tidlig i alle kommunale byggeprosjekter (skoler, helsebygg etc.) for å sikre flerfarget bruk og gode kulturfasiliteter i alle sektorer.

Prioriterte arbeidsområder i planperioden:

- **Målrettet ungdomssatsing:** Bruke kultur aktivt i det forebyggende arbeidet for å motvirke ensomhet og fremme god psykisk helse gjennom trygge sosiale arenaer.
- **Sosial inkludering:** Sikre at økonomisk bakgrunn ikke er en hindring for deltakelse, og bruke kulturtilbud som brobygger for inkludering av sårbare grupper.

4.4 Kommunen som MILJØBYGGER: Identitet, stolthet og stedsutvikling

Overordnet mål: Kommunen skal forvalte og utvikle Flekkefjords unike kulturarv og visuelle identitet for å skape attraktive nærmiljøer og styrke innbyggernes stolthet.

- **Strategisk satsing 1:** Bruke kunst, arkitektur og kulturbehov som sentrale elementer i all fysisk planlegging og stedsutvikling for å skape estetiske og funksjonelle fellesrom.

- **Strategisk satsing 2:** Forvalte og formidle Flekkefjords kulturarv, med særlig vekt på trehusbebyggelsen og Hollenderbyen, som en levende ressurs for utvikling.
- **Strategisk satsing 3:** Bruke Flekkefjords sterke kulturliv aktivt i omdømmebygging for å tiltrekke oss nye innbyggere og besøkende.

Prioriterte arbeidsområder i planperioden:

- **Levende kulturarv:** Integrere kulturminner i moderne byutvikling, og bruke kunstneriske uttrykk for å skape identitet og attraktivitet i byrommene.
- **Møteplassutvikling:** Videreutvikle parker og offentlige rom som sosiale arenaer som inviterer til fellesskap, fysisk aktivitet og estetisk glede i hverdagen.